

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра комп'ютерних наук та інформаційних технологій

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Сучасні парадигми програмування»
на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс, 1 семестр, 4 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	122 Комп'ютерні науки
Спеціальність	122 Комп'ютерні науки
Галузь знань	12 «Інформаційні технології»
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Олексійчук Ю.Ф., к.ф.-м.н., доцент кафедри КНІТ

Контактний телефон	0532 509204
Електронна адреса	olexijchuk@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	Очна: субота о 8-00, згідно розкладу он-лайн: електронною поштою
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Основною метою вивчення дисципліни є формування у студентів системного мислення, узагальнення та систематизація знань та навичок з програмування, розуміння різних парадигм програмування, поглиблення знань з об'єктно-орієнтованого програмування.
Тривалість	4 кредити ЄКТС/120 годин (лекції 16 год., лабораторні заняття 32 год., самостійна робота 72 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та лабораторні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; поточна модульна робота Підсумковий контроль: ПМК
Базові знання	Курс базується на таких дисциплінах: Програмування.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР1. Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1). Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК2). Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК3).
ПР5. Проектувати, розробляти та аналізувати алгоритми розв'язання обчислювальних та логічних задач, оцінювати ефективність та складність алгоритмів на основі застосування формальних моделей алгоритмів та обчислюваних функцій.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК4). Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями (ЗК6). Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК7).
ПР9. Розробляти програмні моделі предметних середовищ, вибирати парадигму програмування з позицій зручності та якості застосування для реалізації методів та алгоритмів	Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК8). Здатність працювати в команді (ЗК9).

розв'язання задач в галузі комп'ютерних наук.	Здатність бути критичним і самокритичним (ЗК10). Здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК11) Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК12). Здатність діяти на основі етичних міркувань (ЗК13). Здатність до математичного формулювання та досліджування неперервних та дискретних математичних моделей, обґрунтовування вибору методів і підходів для розв'язування теоретичних і прикладних задач у галузі комп'ютерних наук, аналізу та інтерпретування (СК1). Здатність до логічного мислення, побудови логічних висновків, використання формальних мов і моделей алгоритмічних обчислень, проектування, розроблення й аналізу алгоритмів, оцінювання їх ефективності та складності, розв'язності та нерозв'язності алгоритмічних проблем для адекватного моделювання предметних областей і створення програмних та інформаційних систем (СК3). Здатність проектувати та розробляти програмне забезпечення із застосуванням різних парадигм програмування: узагальненого, об'єктно-орієнтованого, функціонального, логічного, з відповідними моделями, методами й алгоритмами обчислень, структурами даних і механізмами управління (СК8).
---	--

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Парадигми програмування		
Тема 1. Основні парадигми програмування. Імперативне програмування. Функційне програмування. Логічне програмування. Структурне програмування. Об'єктно-орієнтоване програмування.	відвідування занять; опитування на заняттях; опитування в процесі індивідуально-консультаційних занять для перевірки засвоєння матеріалу пропущених занять.	1. Альтернативні класифікації парадигм програмування. 2. Паралельне програмування.
Тема 2. Логічне та функційне програмування Лінійні обчислення. Способи передачі параметрів в методи. Prolog. Stream API в Java.	відвідування занять; опитування на заняттях; опитування в процесі індивідуально-консультаційних занять для перевірки засвоєння матеріалу пропущених занять; виконання модульних контрольних робіт.	1. Списки в функційних та логічних мовах програмуваннях. 2. Мови функційного програмування
Модуль 2. Особливості реалізації об'єктно-орієнтованого програмування в різних мовах програмування		
Тема 3. Особливості об'єктно-орієнтованого програмування. Типізація даних в різних мовах програмування. Поєднання функційного та об'єктно-орієнтованого підходів. Інкапсуляція. Успадкування. Поліморфізм. Інтерфейси. Абстрактні класи. Перевантаження.	відвідування занять; опитування на заняттях; опитування в процесі індивідуально-консультаційних занять для перевірки засвоєння матеріалу пропущених занять	1. Функційне програмування в об'єктно-орієнтованих мовах. 2. Багато-парадигменні мови програмування.
Тема 4. Spring як мультипарадигмовий фреймворк Spring Framework. POJO, Entity та DTO-об'єкти. Основи Domain-Driven Design (DDD). Сервіси у Spring Framework.	відвідування занять; опитування на заняттях; опитування в процесі індивідуально-консультаційних занять для перевірки засвоєння матеріалу	1. Патерни у DDD. 2. Конфігурація Spring Boot.

Репозиторії в Spring Data JPA. Аспектно-орієнтоване програмування. Реактивне програмування.	пропущених занять; перевірка виконання модульних контрольних робіт.	
---	---	--

Інформаційні джерела

1. Buch, G., R. A. Maksimchuk, and M. U. Engle. "Object-oriented analysis and design with examples of applications."
2. Eckel B. Thinking in Java, 4th Edition. Prentice-Hall PTR, 2006.
3. Васильєв О. М. Програмування мовою Java / О. М. Васильєв – Bohdan Books, 2022.
4. Новожилова М. В. Використання мови логічного програмування Visual Prolog для розробки експертних систем : навч. посібник / М. В. Новожилова, О. О. Петрова – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 89 с.
5. Коваль А. І. Порівняння об'єктно-орієнтованої та функційної парадигм програмування у проектуванні програмного забезпечення / А. І. Коваль, О. М. Яшина, Г. І. Радельчук, Ю. В. Форкун // Вісник Хмельницького національного університету, №3, 2021 - С. 34-38.
6. Schildt H. "The complete reference Java.", 2020.
7. SWI-Prolog: comprehensive free Prolog environment / Download, Documentation, Tutorials, Community. URL: <http://www.swi-prolog.org/>
8. Beßler, Daniel, Sascha Jongebloed, and Michael Beetz. "Prolog as a Querying Language for MongoDB." arXiv preprint arXiv:2110.01284 (2021).
9. Llanes, Jose E. Zalacain. "Java Prolog Interface." arXiv preprint arXiv:2203.17134 (2022).
10. Geleßus, David, and Michael Leuschel. "Making ProB compatible with SWI-Prolog." arXiv preprint arXiv:2205.04373 (2022).
11. Nostas, J., Alcocer, J. P. S., Costa, D. E., & Bergel, A. (2021, September). How do developers use the Java Stream API? In International Conference on Computational Science and Its Applications (pp. 323-335). Springer, Cham.
12. Baraik, D. K. (2022). Modern JAVA: Functional Programming. Dhiraj Baraik.
13. Zheng, M., Yang, J., Wen, M., Zhu, H., Liu, Y., & Jin, H. (2021, November). Why Do Developers Remove Lambda Expressions in Java?. In 2021 36th IEEE/ACM International Conference on Automated Software Engineering (ASE) (pp. 67-78). IEEE
14. Олексійчук Ю. Ф., Ольховська О. В., Ольховський Д. М., Орлова Д. І. Проектування та розробка web-сервісу для генерування та розсилки pdf-документів. / Системи та технології, 65(1), 2023 – С. 39-45. <https://doi.org/10.32782/2521-6643-2023.1-65.5>

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Для вивчення навчальної дисципліни використовується наступне програмне забезпечення:

1. NetBeans (або інше IDE для мови програмування Java)
2. SWI-Prolog

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

[Положення про організацію освітнього процесу](#)

[Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти](#)

[Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості](#)

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в режимі он-лайн.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють:

[Кодекс честі студента](#)

[Положення про академічну доброчесність](#)

[Положення про запобігання випадків академічного плагіату](#)

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

[Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти](#)

[Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти](#)

[Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти; інфографіка](#) (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта)

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

[Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій](#)

[Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену](#)

[уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції](#)

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

[Психологічна служба](#)

[Студентський омбудсмен \(Уповноважений з прав студентів\) ПУЕТ](#)

[Уповноважений з прав корупції](#)

Безпека освітнього середовища: [Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності»](#)

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Вид робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 Парадигми програмування	
<i>Практичні роботи 1-2 (тема 1)</i>	2 практичних роботи x 5 балів = 10
<i>Практичні роботи 3-8 (тема 2)</i>	6 практичних робіт x 5 балів = 30
<i>Практична робота 9</i> (Контрольна робота №1)	15
Всього за модулем 1	55
Модуль 2. Особливості реалізації об'єктно-орієнтованого програмування в різних мовах програмування	
<i>Практичні роботи 10-12 (тема 3)</i>	3 практичних роботи x 5 балів = 15
<i>Практичні роботи 13-15 (тема 4)</i>	3 практичних роботи x 5 балів = 15
<i>Практична робота 20</i> (Контрольна робота №2)	15
Всього за модулем 2	45
Всього по курсу	<u>100</u>

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Навчальна робота	Опрацювання додаткових навчальних курсів, написання та наукових публікацій на тему, що відповідає дисципліні	10*

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 10 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни